

محل مهر آموزشگاه	بسمه تعالی		نام و نام خانوادگی:
	اداره کل آموزش و پرورش استان مرکزی		نام منطقه/ناحیه:
اداره آموزش دوره دوم متوسطه نظری		رشته: علوم انسانی	نام دبیرستان:
		تعداد صفحه: ۳	نام دبیر:

تعداد صفحه: ۳	ساعت شروع: ۸ صبح	رشته: علوم انسانی	آزمون شبه نهایی درس: تاریخ ۳
شماره کلاس:	مدت امتحان: ۷۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۱/۲۶	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه نظری

بارم	ردیف	دانش آموزان گرامی سوالات در ۳ صفحه و شامل ۱۶ سوال می باشد.								
۳	۱	<p>به خاطر بیاورید.</p> <p>الف) جمله های صحیح یا غلط را مشخص کنید. (هر مورد ۲۵ / ۰)</p> <p>۱- نخستین برنامه اصلاحات ارضی در سال ۱۳۴۰ ، در زمان نخست وزیری اسدالله علم آغاز شد.</p> <p>۲- نخستین اولویت ها در اصلاحات موسوم به انقلاب میجی ، تغییر وضع ناتوان ژاپن در رویارویی با خطر جهانگشای غربی و جبران عقب ماندگی قبلی بود.</p> <p>ب) کدام یک از افراد سمت چپ با وقایع سمت راست در ارتباط است؟ (یک گزینه اضافی است) (هر مورد ۲۵ / ۰)</p> <table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td>آیت الله کاشانی</td> <td>از مخالفان ادعای "جمهوری" رضاخان که آن را ایزاری برای رسیدن به قدرت می دانست</td> </tr> <tr> <td>آیت الله طباطبایی</td> <td>از مجتهدین طراز اول که خواهان قانون اساسی بر پایه ارزش های اسلامی مشروطه مشروعه بود</td> </tr> <tr> <td>شیخ فضل الله نوری</td> <td>اعلام نمود که اگر قوام کناره گیری نکند خودم کفن پوشیده با ملت در پیکار شرکت می کنم</td> </tr> <tr> <td>آیت الله مدرس</td> <td></td> </tr> </table> <p>پ) جاهای خالی را با کلمات زیر تکمیل کنید. (دو مورد اضافی است) (هر مورد ۲۵ / ۰)</p> <p>مونتسکیو - روسو - محمد صادق - کمال الملک</p> <p>۱- از اعضای اصحاب دایره المعارف فرانسه که از تفکیک قوای سیاسی و حقوق بشر دفاع می کرد، نام داشت.</p> <p>۲- یکی از نقاشان برجسته دوره زندیه بود که در مکتب نقاشی شیراز فعالیت می کرد.</p> <p>ج) گزینه های مناسب را انتخاب کنید. (هر مورد ۲۵ / ۰)</p> <p>۱- محاکم عرف به چه مسائلی رسیدگی می کردند؟</p> <p>الف- دعوای ملکی ب- جرائم سیاسی و امنیتی ج- دعوای خانوادگی د- اختلافات ارثی</p> <p>۲- کدام یک از عوامل رشد تولید و صادرات فرش در دوران قاجار <u>نمی باشد</u>؟</p> <p>الف- طرح های زیبا و متنوع ب- تقاضای بازار جهانی ج- تبادل طلا و نقره در ازای فرش د- هنرمندی بافندگان ایرانی</p> <p>۳- رهبری اعتراضات علیه نوز بلژیکی در سال ۱۲۸۳ ش را چه کسی عهده دار شد؟</p> <p>الف: آیت الله طباطبائی ب- آیت الله خراسانی پ: آیت الله بهبهانی د- آیت الله فضل الله نوری</p> <p>د) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید. (هر مورد ۲۵ / ۰)</p> <p>۱- رضاشاه به دلیل ترس از مخالفت های آیت الله مدرس، این روحانی مبارز را به کجا تبعید کرد؟</p> <p>۲- در دوره قاجار هنر تئاتر به سبک اروپایی به همت چه کسانی گسترش یافت؟</p>	آیت الله کاشانی	از مخالفان ادعای "جمهوری" رضاخان که آن را ایزاری برای رسیدن به قدرت می دانست	آیت الله طباطبایی	از مجتهدین طراز اول که خواهان قانون اساسی بر پایه ارزش های اسلامی مشروطه مشروعه بود	شیخ فضل الله نوری	اعلام نمود که اگر قوام کناره گیری نکند خودم کفن پوشیده با ملت در پیکار شرکت می کنم	آیت الله مدرس	
آیت الله کاشانی	از مخالفان ادعای "جمهوری" رضاخان که آن را ایزاری برای رسیدن به قدرت می دانست									
آیت الله طباطبایی	از مجتهدین طراز اول که خواهان قانون اساسی بر پایه ارزش های اسلامی مشروطه مشروعه بود									
شیخ فضل الله نوری	اعلام نمود که اگر قوام کناره گیری نکند خودم کفن پوشیده با ملت در پیکار شرکت می کنم									
آیت الله مدرس										
۲	۲	<p>تعریف اصطلاحات یا مفاهیم تاریخی (هر مورد ۱ نمره)</p> <p>الف: انقلاب باشکوه:</p> <p>ب: وقایع اتفاقیه:</p>								

نام و نام خانوادگی: نام منطقه/ناحیه: نام دبیرستان: نام دبیر:		بسمه تعالی اداره کل آموزش و پرورش استان مرکزی اداره آموزش دوره دوم متوسطه نظری		محل مهر آموزشگاه
آزمون شبه نهایی درس: تاریخ ۳	رشته: علوم انسانی	ساعت شروع: ۸ صبح	تعداد صفحه: ۳	
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه نظری	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۱/۲۶	مدت امتحان: ۷۰ دقیقه	شماره کلاس:	
۳	مقایسه پدیده های تاریخی (هر مورد ۱ نمره) الف: عملکرد نادرشاه افشار و کریم خان زند بعد از رسیدن به قدرت را مقایسه نمایید. ب: اقدامات و ایدئولوژی لنین و استالین شوروی را مقایسه کنید (شباهت ها و تفاوت ها)	۲		
۴	اظهار نظر و قضاوت: (هر مورد ۱ نمره) الف: به نظر شما چرا درباریان توطئه به قتل امیرکبیر کردند و وی را به دام مرگ کشاندند؟ ب: به نظر شما، چرا هیتلر با وجود شکست آلمان در جنگ جهانی اول، شروع کننده جنگ جهانی دوم بود؟	۲		
۵	توصیف، فهرست و طبقه بندی اجزا یا ویژگی های پدیده های تاریخی: (هر مورد ۱ نمره) الف: توطئه ها و تلاش های دشمنان داخلی و خارجی ایران بعد از پیروزی انقلاب اسلامی را نام ببرید (ذکر دو مورد کافی است). ب: هجرت امام خمینی به فرانسه دو نتیجه مهم برای انقلاب داشت. این نتایج را نام ببرید. ج: اقدامات انگلستان برای ممانعت از ملی شدن نفت را نام ببرید (ذکر دو مورد کافی است)	۳		
۶	کاربست شواهد و مدارک تاریخی (هر مورد ۰/۵) وصف قائم مقام فراهانی را از زبان یکی از شاهزادگان قاجاری بخوانید و به پرسشهای مربوط به آن پاسخ دهید. از عهد کیومرث که بنای سلطنت در ایران شد، چنان وزیری با تدبیر و دستوری بی نظیر به نظر ارباب بصیرت نرسیده. الحق " که از جمیع علوم و کمالات آراسته، در علم عربیت و حکمت الهی استاد و در علوم ریاضی رایش میدان بلاغت و استحضار... اشعار درّی و تازیش درّ شاهوار... باری با وجود کثرت مشاغل نهایت غرابت را دارد که شخصی به این قسم بتواند از هر علمی از علوم با بهره باشد... از هنگام حرکت محمدشاه از آذربایجان تا پنج ماه توقف در دارالخلافه طهران، قائم مقام به اقتدار گذرانیده، به طریقی که احدی بدون اذن وی قدرت رفتن خدمت شاه را نداشته و محمدشاه بدون اذن او دیناری به کسی نداده، چنانچه اگر هم مایل به بخشش بود هرآینه موجب ملامت قائم مقام می گردید. در این موارد که گرفت و گیر قائم مقام از حد اعتدال گذشت، جمعی دوستان بدو گفتند که این قدر بر پادشاه تنگ گرفتن و غدغن نمودن که هیچ کس نزد او آمد و رفت نکند و پادشاه معاشرت با احدی ننماید، درست نیست، عاقبت به تو کم مرحمت خواهد شد. در جواب گفته بود که این امور سلطنت را پادشاه درست مطلع نیست؛ چون که اول دولت است، می ترسم غافل شوم و غفلتی به هم رسد و کارهای پخته خام گردد. دلم به جهت زحمت های خودم خواهد سوخت». (سفرنامه رضاقلی میرزا نوه فتحعلیشاه، صص ۳۱ ۳۲)	۱		
	۱- با توجه به اینکه قائم مقام برای به سلطنت رساندن محمد شاه، پدر رضاقلی میرزا را از میان برداشت، آیا نویسنده انصاف را درباره او رعایت کرده است؟ ۲- قضاوت و تحلیل شما از اقدام قائم مقام در ممانعت از دخالت ناروای شاه، حرم سرا و درباریان در اداره امور کشور چیست؟			
۷	چرا در مرداد ۱۳۵۷ شاه مجبور شد آموزگار را برکنار کند؟	۰/۵		

نام و نام خانوادگی:		بسمه تعالی	
نام منطقه/ناحیه:		اداره کل آموزش و پرورش استان مرکزی	
نام دبیرستان:		اداره آموزش دوره دوم متوسطه نظری	
نام دبیر:			
آزمون شبه نهایی درس: تاریخ ۳	رشته: علوم انسانی	ساعت شروع: ۸ صبح	تعداد صفحه: ۳
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه نظری	تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۱/۲۶	مدت امتحان: ۷۰ دقیقه	شماره کلاس:
۰/۵	سیاست موازنه منفی سال ۱۳۲۳ ش برای ایستادگی در برابر زیاده خواهی دولت های بیگانه به چه علت تصویب شد؟	۸	
۱	دو اصطلاح بلوک شرق و غرب به چه علت ایجاد شدند و به چه معنا هستند؟	۹	
۱	واکنش امام خمینی و مهندس بازرگان به تسخیر لانه جاسوسی امریکا چه بود؟	۱۰	
۱	هدف آلمان از پیوستن به اتحاد سه گانه و هدف فرانسه از پیوستن به اتفاق سه گانه (جنگ جهانی اول) چه بود؟	۱۱	
۰/۷۵	مهاجرت کبری چه نتایجی به دنبال داشت(اقدامات مظفرالدین شاه به خواسته های تحصن کنندگان)؟ (سه مورد)	۱۲	
۰/۵	سفارش دربار و ثروتمندان قاجار به استفاده از معماری فرنگی، چه تاثیری بر معماری ایران گذاشت؟	۱۳	
۰/۵	شیوه تولید سهم بری دهقانی در دوره قاجار چه شرایطی را برای کشاورزان ایجاد کرده بود؟	۱۴	
۰/۷۵	برخی از تاریخ نگاران سنتی در عصر قاجار به کدام یک از ویژگی های این نوع تاریخنگاری انتقاد می کردند؟	۱۵	
۰/۵	انقلاب صنعتی موجب قدرت و رفاه اروپایی ها شد اما چه مشکلاتی به دنبال داشت؟(ذکر دو مورد کافی است)	۱۶	
۲۰	پایان سوالات - موفق باشید		

نام درس: تاریخ ۳ (رشته علوم انسانی)		بسمه تعالی	راهنمای تصحیح
تاریخ: ۱۴۰۲/۰۱/۲۶		اداره کل آموزش و پرورش استان مرکزی	
نوبت: شبه نهایی		اداره آموزش دوره دوم متوسطه نظری شبه نهائی پایه دوازدهم	
بارم	همکاران گرامی سوالات در ۳ صفحه می باشد.		ردیف
	<p>الف) جمله های صحیح یا غلط را مشخص کنید. (هر مورد ۲۵ / ۰)</p> <p>۱- غلط (علی امینی) ۲- صحیح</p> <p>ب) کدام یک از افراد سمت چپ با وقایع سمت راست در ارتباط است؟ (یک گزینه اضافی است) (هر مورد ۲۵، ۰)</p> <p>آیت لله مدرس. شیخ فضل الله نوری. آیت الله کاشانی. (ایت الله طباطبایی اضافه است)</p> <p>پ) جاهای خالی را با کلمات زیر تکمیل کنید. (دو مورد اضافی است) (هر مورد ۲۵ / ۰)</p> <p>مونتسکیو- محمدصادق</p> <p>ج) گزینه های مناسب را انتخاب کنید. (هر مورد ۲۵ / ۰)</p> <p>۱. جرائم سیاسی و امنیتی (ص ۴۰ کتاب) ۲. تبادل طلا و نقره در ازای فرش (ص ۵۲۲ کتاب) ۳. آیت الله بهبهانی (ص ۶۶ کتاب)</p>		۱
	<p>۱ به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید. (هر مورد ۲۵ / ۰)</p> <p>۱- خوف</p> <p>۲. دانشجویان اعزامی به اروپا</p>		۲
	<p>۳- تعریف اصطلاحات یا مفاهیم تاریخی (هر مورد ۱ نمره)</p> <p>الف: احیای مجلس و نظام سلطنت پس از مرگ کرامول و بی توجهی پادشاه انگلستان به مجلس که باعث رویایی آنها و پیروزی مجلس در سال ۱۶۸۸ میلادی (قرن ۱۷) شد. این رویداد در تاریخ انگلستان به انقلاب باشکوه معروف است (۱ نمره) (درس ۲، ص ۲۶) (اشاره به درگیری بین مجلس و پادشاه انگلستان نمره تعلق گیرد)</p> <p>ب: امیرکبیر برای رشد آگاهی های سیاسی و اجتماعی مردم و توسعه فکری و فرهنگی جامعه، روزنامه وقایع اتفاقیه را در دوره قاجار منتشر کرد که بعدا به دولت علیه ایران تغییر نام داد. (۱ نمره) (ص ۱۲، درس ۱) (کلمات کلیدی: امیرکبیر، رشد آگاهی های سیاسی و اجتماعی مردم، توسعه فکری و فرهنگی جامعه، توسعه فکری و فرهنگی جامعه) (اشاره به دو مورد نمره تعلق گیرد)</p>		۳
	<p>مقایسه پدیده های تاریخی (هر مورد ۱ نمره)</p> <p>الف: نادرشاه که سرداری بی باک و دارای نبوغ نظامی فوق العاده بود، در زمانی که آشوب های داخلی و هجوم ارت شهای بیگانه موجودیت ایران را به خطر انداخته بود، وارد میدان شد و با طراحی نظامی، توانست بر ایران حاکم شود. با این حال، به عنوان پادشاه توفیق نیافت که زمینه را برای ثبات و امنیت پایدار، انتقال آرام قدرت و تثبیت حکومت افشاریه پس از خود فراهم آورد. (۰،۵)</p> <p>کریم خان زند برخلاف نادر از ادامه لشکرکشی و جنگ برای در اختیار گرفتن سایر مناطق ایران دست کشید و همین امر، موجبات آرامش رونق و آبادانی قلمرو او به ویژه شیراز پایتخت زندیان را فراهم آورد. (درس ۲، ص ۱۹) (۰،۵)</p> <p>ب: (ترکیبی از درس ۶ و درس ۸)</p> <p>لنین: (قبل از جنگ جهانی اول) با کمک بلشویک به قدرت رسید که مارکسیست های معترض بودند و انقلابی بنیاد افکن در اعتراض به سرمایه داری و دفاع از حذف سرمایه داری خصوصی و مدیریت کارخانه ها و زمین ه ای کشاورزی توسط کارگران و کشاورزان می خواستند. شیوه اداره کشور را کمونیستی کردند. (ص ۸۵ درس ۶)</p>		۴

نام درس : تاریخ ۳ (رشته علوم انسانی)		بسمه تعالی	راهنمای تصحیح
تاریخ : ۱۴۰۲/۰۱/۲۶		اداره کل آموزش و پرورش استان مرکزی	
نوبت : شبه نهایی		اداره آموزش دوره دوم متوسطه نظری شبه نهائی پایه دوازدهم	
	استالین (قبل از جنگ جهانی دوم) استالین دیکتاتوری را انتخاب کرد. بلشویک های قدیمی، اندیشمندان، افسران ارتش، اعضای حزب کمونیست، دیپلما تها و مردم عادی را مرگ محکوم کرد. برنامه هایی برای صنعتی کردن کشور، طرح اشتراکی کردن مزارع کشاورزی، تولید سلاح های جنگی و کالاهای سرمایه ای داشت. (درس ۸ ص ۱۰۰-۱۰۱)		
۴	<p>اظهار نظر و قضاوت: (هر مورد ۱ نمره)</p> <p>الف: زیرا امیرکبیر با تجربه های سیاسی ارزشمند خود، علاوه بر سامان دادن به اوضاع کشور، برنامه منسجمی را برای اصلاح امور سیاسی و اقتصادی کشور تهیه کرد و بخشی از آن را به اجرا درآورد و به نفع درباریان نبود (درس ۳ ص ۳۵) (نظر منطقی دانش آموز هم پذیرفته شده است)</p> <p>ب: بسیاری از آلمانی ها از این حکومت به سبب امضای پیمان تحقیرآمیز ورسای و گسترش رکود و بیکاری ناخشنود بودند. هیتلر با شور و حرارت بسیار، مشکلات آلمان را به همراه راه حل های آن توضیح می داد و بر لغو پیمان ورسای و تجدید غرور و اقتدار ملی تأکید می کرد. اقدامات هیتلر مانند لغو قرارداد ورسای، تشکیلات نظامی و ارتش در بعد نظامی و پیمان های چند جانبه با کشورهای دیگر در بعد خارجی و عقیده هیتلر به فتح سرزمین ها در اروپا برای به دست آوردن فضای حیاتی مجموعه عواملی برای شروع جنگ بودند. (درس ۸، صفحات ۱۰۲-۱۰۳) (اشاره به دو مورد نمره تعلق گیرد)</p>		
۵	<p>توصیف، فهرست و طبقه بندی اجزا یا ویژگی های پدیده های تاریخی: (هر مورد ۱ نمره)</p> <p>الف: ایجاد آشوب و ناامنی. ترور شخصی تها و مردم انقلابی. حمله نظامی آمریکا به طیس. طراحی کودتا: نفوذ (صفحات ۱۴۲-۱۴۵) (ذکر دو مورد نمره تعلق گیرد)</p> <p>ب: ایشان با استفاده از امکانات تبلیغی، مصاحبه و سخنرانی جنایات حکومت پهلوی را افشا می کردند و امکان ملاقات مبارزان با رهبری انقلاب فراهم آمد و پیام های امام با شتاب بیشتری در ایران منتشر شد. (درس ۱۰، ص ۱۳۶)</p> <p>ج: تحریک کارگران صنعت نفت به اعتصاب گسترده از طریق منع شرکت نفت ایران و انگلیس از پرداخت فوق العاده دستمزد آنان. فرستادن کشتیهای جنگی خود به خلیج فارس و بنادر ایران و تهدید نظامی؛ طرح شکایت از ایران در مجامع بین المللی؛ تهدید اقتصادی ایران با تعطیلی شعب بانک انگلیس، خارج کردن سرمایه های شرکت نفت و تحریم خرید نفت. (درس ۹، ص ۱۲۱)</p>		
۶	<p>کاربست شواهد و مدارک تاریخی (هر مورد ۰/۵)</p> <p>۱- بله، در نوشته هایش از قائم مقام به خاطر کمالاتش ستایش کرده است و نیز اینکه باید او جانب اعتدال را در امور به خصوص نسبت به رفتارش با پادشاه رعایت می کرد (۰، ۵)</p> <p>۲- از آنجا که در دوران حساس قاجاری سیاست نمی بایست بازیچه دست افراد سود جو و ناآگاه شود، قائم مقام سعی کرد برحسب وظایف و وطن دوستی رفتارهای درباریان و شخص شاه را کنترل کند و از آسیب رساندن به کشور جلوگیری کند. (۰، ۵)</p> <p>(اگر مفهوم هم رسانده شده باشد، نمره تعلق گیرد)</p>		
۷	<p>شاه در پاسخ مساعد به خواسته های آمریکا (ایجاد فضای باز سیاسی، کاهش تنفر عمومی)، هویدا را برکنار و جمشید آموزگار را به نخست وزیری منصوب کرد (درس ۱۰ ص ۱۳۳)</p>		
۸	<p>شورای ملی (دوره چهاردهم) به پیشنهاد دکتر محمد مصدق طرحی را به تصویب رساندند که دولت را از مذاکره و انعقاد قرارداد با کشورهای خارجی در خصوص نفت ایران بدون تأیید و تصویب مجلس منع می کرد (۱۳۲۳ ش). این مصوبه در حکم اتخاذ سیاست موازنه منفی یعنی ایستادگی در برابر امتیازخواهی دولت های سلطه جو، بود (درس ۹، ص ۱۱۸)</p>		

نام درس : تاریخ ۳ (رشته علوم انسانی)		بسمه تعالی	راهنمای تصحیح
تاریخ : ۱۴۰۲/۰۱/۲۶		اداره کل آموزش و پرورش استان مرکزی	
نوبت : شبه نهایی		اداره آموزش دوره دوم متوسطه نظری شبه نهائی پایه دوازدهم	
۹	جلوگیری از گسترش قدرت آلمان و مقابله با متحدین در جنگ باعث همکاری شوروی و آمریکا شده بود. اما با پایان جنگ و از میان رفتن دشمن مشترک، این همکاری تبدیل به بی اعتمادی، رقابت و تنش شدید شد. اصطلاح بلوک غرب و بلوک شرق در این شرایط رایج شد. آمریکا و هم پیمانانش که دارای نظام سرمایه داری بودند " بلوک غرب "، شوروی و کشورهای اقماری آن به همراه کشورهای که نظام کمونیستی بر آنها حاکم بود (مانند چین و کره شمالی) بلوک شرق نامیده می شدند(درس ۸-ص ۱۰۱)		
۱۰	امام خمینی این اقدام دانشجویان را تأیید کرد و آن را انقلاب دوم خواند. مهندس بازرگان و اعضای کابینه او که با این اقدام موافق نبودند، استعفا کردند (درس ۱۱ص ۱۴۰)		
۱۱	آلمان از یک سو با هدف مقابله با تهدیدهای خارجی به ویژه خطر حمله فرانسه و از سوی دیگر برای پیشبرد سیاست های توسعه طلبانه خود در اروپا و فراسوی دریاها وارد اتحاد سه گانه شد و در مقابل، فرانسه برای خروج از انزوای سیاسی و پایان دادن به برتری جویی آلمان، وارد اتفاق سه گانه شد (درس ۶ ص ۸۲)		
۱۲	مظفردالدین شاه تسلیم خواسته های مردم شد. او عین الدوله را عزل کرد و فرمان تشکیل مجلس شورای ملی را در ۱۴ مرداد ۱۲۸۵ صادر کرد. علما، با استقبال پرشکوه مردم از قم بازگشتند. اولین دوره مجلس شورای ملی با حضور نمایندگان تهران تشکیل شد. عده ای از سیاستمداران مشروطه خواه، به تدوین قانون اساسی پرداختند (درس ۵ ص ۶۸)(ذکر سه مورد کافی است)		
۱۳	بسیاری از معماران به سفارش دربار و ثروتمندان با استفاده از برخی از عناصر معماری فرنگی و تلفیق آن با معماری ایرانی، سبکی از معماری را به وجود آوردند که در آن عناصر و ویژگی های معماری ایرانی و اروپایی ترکیب شده بود. این بناها که به بناهای معروف شد، بیشتر به تقلید از بناهای اروپایی ساخته "کارت پستالی" معروف شد به تقلید از معماری اروپایی ها ساخته می شدند. (درس ۴ ص ۵۹)(اشاره به تلفیق هنر معماری ایرانی و اروپایی کافی است)		
۱۴	ساکنان روستاها و کشاورزان از تولید، سهم معینی را دریافت می کردند. روستاییان بی زمین اغلب روی اراضی مالکان کار می کردند. آنان در ازای بهره برداری از ملک ارباب، گاه تا یک سوم محصول را به عنوان بهره مالکانه به او تحویل می دادند. بخشی را نیز به عنوان مالیات به دولت می پرداختند و بخشی هم سهم خودشان می شد. (درس ۴ ص ۴۹)		
۱۵	در عصر قاجار برخی از تاریخ نگاران سنتی، در عین پایبندی به ساختار کلی تاریخ نویسی سنتی، بعضی از ویژگی های این نوع از تاریخ نگاری را نقد کردند. از جمله: تملق و متکلف نویسی، پرده پوشی ها و مداحی های رایج مورخان رسمی، استفاده او از شعر در بیان رویدادها و به کار بردن الفاظ مصنوع ادبی (درس ۱، ص ۵)		
۱۶	گسترش بی رویه شهرها، رشد سریع جمعیت، به وجود آمدن فاصله طبقاتی، نارضایتی های اجتماعی و اقتصادی و آلودگی های زیست محیطی. (درس ۲ ص ۳۰) ذکر دو مورد نمره تعلق گیرد.		
		((نظر همکاران محترم در تصحیح صائب می باشد.))	